

Datum
28 JUNI 2012

Van

Postbus 58285 1040 HG Amsterdam

Ons kenmerk

SBK/85453/EvdS

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
De heer H.G.J. Kamp
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

SZW		IZ	In beh. v.	
Ingekomen		02 JULY 2012	uw kenmerk	3/2
Nr:		10544	IZ/IA/2012/8459	1
Goedstuk	Beantw. voor:			
☒ Ja	☐ Nee	8-8-2012	Dep. datum:	
Betreft:				

Onderwerp

Uitvoeringstoets wetsvoorstel goedkeuring-opzeggen bilateraal
sociaalzekerheidsverdrag Marokko

Geachte heer Kamp,

IZ/IA/2012/8459

Met uw brief van 1 juni 2012 heeft u ons het conceptwetsvoorstel goedkeuring opzeggen bilateraal sociaalzekerheidsverdrag Marokko toegestuurd. U hebt ons verzocht het conceptwetsvoorstel te toetsen op aspecten van uitvoerbaarheid en de financiële consequenties in kaart te brengen. In bijgaande uitvoeringstoets gaan wij aan de hand van de door u gestelde vragen in op de verschillende onderdelen van het conceptwetsvoorstel.

Kort samengevat houden onze conclusies in:

1. Het opzeggen van het sociaal zekerheidsverdrag met Marokko per 1 januari 2014 is uitvoerbaar.
2. Door opzegging van het verdrag wordt de controle op rechtmatigheid van de lopende uitkeringen moeilijker. UWV heeft in niet-verdragslanden beperkte mogelijkheden om de juistheid van de door de klant opgegeven gegevens te controleren.
3. Na het vervallen van het verdrag resteert een beperkte juridische basis voor handhaving ten aanzien van de uitkeringsgerechtigden die op 31 december 2013 in Marokko wonen. De verwachting is dat de controlemogelijkheden fors worden beperkt.
4. Door opzegging van het verdrag is het uitvoeren van vermogenscontroles in het kader van de WWB in Marokko niet langer mogelijk.
5. De implementatiekosten van het opzeggen van het verdrag met Marokko bedragen circa 566.000 euro. De implementatiekosten van het invoeren van een EU-associatiebesluit zijn op dit moment nog niet te geven. Er zijn geen structurele kosten gemoeid met de opzegging van het verdrag met Marokko. De structurele meerkosten van het invoeren van een EU-associatiebesluit met Marokko bedragen circa 650.000 euro per jaar.

Ten tijde van het verzoek om de uitvoeringstoets was de memorie van toelichting nog niet beschikbaar. UWV heeft hier in zijn uitvoeringstoets dan ook geen rekening mee kunnen houden. Eventuele opmerkingen naar aanleiding van de memorie van toelichting zal UWV ambtelijk met SZW delen.

Ons kenmerk
SBK/85453/EvdS

Pagina
2 van 2

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A large, handwritten signature in black ink is written over the text. The signature is highly stylized and cursive, starting with a large 'B' and ending with a long horizontal stroke.

Mr. drs. B.J. Bruins
Voorzitter Raad van Bestuur

UITVOERING WERKNEMERSVERZEKERINGEN

**Uitvoeringstoets
UWV
OPZEGGEN SZ-VERDRAG MET MAROKKO**

datum: 25-juni-2012

Vertrouwelijkheid

De lezer/gebruiker van dit document wordt geacht de inhoud daarvan vertrouwelijk te behandelen, tenzij uit de toelichting blijkt dat de informatie als openbaar kan worden beschouwd.

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
OVERALL EINDOORDEEL	4
1 INLEIDING	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Vraagstelling.....	6
2 UITVOERBAARHEID.....	8
2.1 Uitvoerbaarheid	8
2.2 Handhaafbaarheid	10
2.3 Invoeringsdatum	11
3 UITVOERINGSKOSTEN.....	12
3.1 Eenmalige uitvoeringskosten	12
3.2 Structurele uitvoeringskosten	13
4 BIJLAGE WETSTECHNISCHE OPMERKINGEN.....	14

Overall eindoordeel

Het kabinet wil in het SZ-verdrag met Marokko de export van de Kinderbijslag (AKW) en het kindgebondenbudget aan banden leggen en de handhavingmogelijkheden uitbreiden. Marokko heeft aangegeven niet open te staan voor een aanpassing van het verdrag. Opzegging van het verdrag lijkt daarmee een steeds reëlere optie te worden. Op 16 mei jongstleden is in de minister-raad afgesproken dat de procedure tot opzegging van het bilaterale socialezekerheidsverdrag met Marokko ambtelijk wordt voorbereid, om de reeds ingeboekte besparingen per 1 januari 2014 te kunnen realiseren (voor SVB van belang, niet voor UWV). Inzet blijft om via onderhandelingen tot een akkoord te komen. De opzeggingsprocedure wordt pas openbaar gemaakt op het moment waarop het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Naar verwachting zal het kabinet hierover in oktober 2012 besluiten.

Deze uitvoeringstoets met betrekking tot het opzeggen van het SZ-verdrag met Marokko is opgesteld naar aanleiding van het verzoek van het Ministerie van SZW, binnengekomen op 1 juni 2012 met de volgende vragen en vergezeld van het conceptwetsvoorstel:

1. Wat zijn de consequenties van beëindiging van het verdrag voor de controle van de rechtmatigheid van socialezekerheidsuitkeringen?
2. Wat zijn de mogelijke gevolgen voor de handhaving?
3. Wat zijn de effecten op de uitvoeringskosten, uitgesplitst naar implementatie en structurele effecten? Hierbij voor zover mogelijk rekening houdend met het toekomstige inwerkingtreden van het EU-Associatiebesluit. Ik verzoek u deze effecten te onderbouwen aan de hand van een specificatie van kosten.

De memorie van toelichting is bij het schrijven van de uitvoeringstoets nog niet door SZW geleverd en is bij het opstellen van de uitvoeringstoets derhalve niet meegenomen. SZW heeft gevraagd het resultaat van de uitvoeringstoets uiterlijk 27 juni op te leveren. Gezien het overleg dat regelmatig op ambtelijk niveau is gevoerd, heeft UWV bij uitzondering ingestemd met deze verkorte doorlooptijd.

UWV komt op basis van de uitvoeringstoets tot het onderstaande oordeel:

1. De controle op de rechtmatigheid van de uitkeringen wordt moeilijker: UWV heeft in niet-verdragslanden beperkte informatiemogelijkheden om de juistheid van de door de klant opgegeven gegevens te controleren. De "controlevoorschriften buitenland arbeidsongeschiktheidswetten 2006" van UWV blijven voor klanten in Marokko van toepassing.
2. Na het vervallen van het verdrag resteert een beperkte juridische basis voor handhaving ten aanzien van de uitkeringsgerechtigden die op 31 december 2013 in Marokko wonen. De verwachting is echter dat vanuit Marokkaanse zijde niet of moeizaam zal worden meegewerkt aan de uitvoering van onderzoeken voor UWV gerechtigden. Door opzegging van het verdrag is het uitvoeren van vermogenscontroles in het kader van de WWB niet langer mogelijk.
3. De implementatiekosten van het opzeggen van het verdrag met Marokko bedragen circa 566.000 euro. De implementatiekosten van het invoeren van een EU-associatiebesluit met Marokko zijn op dit moment nog niet te geven. Er zijn geen structurele kosten gemoeid met het opzeggen van het verdrag met Marokko. De structurele meerkosten van het invoeren van een EU-associatiebesluit met Marokko bedragen circa 650.000 per jaar.

Naast de antwoorden op de drie specifieke vragen van SZW kan UWV melden dat:

1. Het opzeggen van het sociale zekerheidsverdrag met Marokko uitvoerbaar is.

2. De ingangsdatum op 01 januari 2014 haalbaar is.

UWV heeft in het kader van deze uitvoeringstoets reeds nagedacht over de gevolgen van een EU-Associatiebesluit met Marokko. Hiervoor verwacht UWV een aparte uitvoeringstoets uit te brengen. De in deze uitvoeringstoets genoemde eenmalige en structurele kosten van het invoeren van een EU-Associatiebesluit zijn indicatief voor SZW. Structurele baten zijn nog niet in kaart gebracht.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het kabinet wil in het SZ-verdrag met Marokko de export van de Kinderbijslag (AKW) en het kindgebondenbudget aan banden leggen en de handhavingmogelijkheden uit te breiden. Marokko heeft aangegeven niet open te staan voor een aanpassing van het verdrag. Opzegging van het verdrag lijkt daarmee een steeds reëlere optie te worden. Op 16 mei jongstleden is in de minister-raad afgesproken dat de procedure tot opzegging van het bilaterale socialezekerheidsverdrag met Marokko in gang wordt gezet, om de reeds ingeboekte besparingen per 1 januari 2014 te kunnen realiseren. Inzet blijft om via onderhandelingen tot een akkoord te komen. De opzeggings-procedure wordt pas openbaar gemaakt op het moment waarop het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Naar verwachting zal het kabinet hierover in oktober 2012 besluiten.

Het verdrag bevat bepalingen die de socialezekerheidsstelsels van Nederland en Marokko coördineren ten aanzien van Nederlandse en Marokkaanse werknemers, hun gezinsleden en hun nabestaanden op wie de socialezekerheidswetgeving van Nederland of Marokko van toepassing is of is geweest. Daartoe zijn in het Verdrag onder meer bepalingen opgenomen die zien op de samentelling van tijdvakken en de export van uitkeringen. Voorts zijn bepalingen opgenomen ter vaststelling van de toe te passen wetgeving alsmede bijzondere bepalingen voor de toepassing van de afzonderlijke takken van sociale zekerheid. Als gevolg van de opzegging zal deze coördinatie komen te vervallen. Meer in het bijzonder geldt dat tengevolge van het vervallen van de exportbepalingen in het verdrag de exportbeperking conform nationale wetgeving van toepassing wordt. Deze exportbepaling houdt in dat geen recht op een (volledige) uitkering bestaat indien de verzekerde, de gerechtigde, dan wel de persoon ten behoeve van wie het recht op uitkering kan bestaan, niet in Nederland woont. Dit betekent voor UWV dat er geen sprake meer zal zijn van export van nieuwe uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid (WIA, WAO, WAZ), alsook ziekte (ZW) en toeslagen (TW) op basis van het verdrag. Conform het gestelde in artikel 35 van het akkoord zal artikel 31a dat ziet op controle van rechtmatigheid van socialezekerheidsuitkeringen na opzegging van het verdrag van toepassing blijven.

Met betrekking tot het overgangsrecht geldt dat bij opzegging van het verdrag elk recht dat met toepassing van het verdrag is verkregen gehandhaafd blijft.

De Europese Unie (EU) en Marokko zijn in onderhandeling over de totstandkoming van een Associatiebesluit met betrekking tot de vaststelling van bepalingen voor de coördinatie van sociale zekerheid van de EU in relatie tot Marokko. Wanneer het besluit van kracht wordt is afhankelijk van het verloop van de onderhandelingen. Naar verwachting is dit op zijn vroegst 1 januari 2014. Zodra dit Associatiebesluit van toepassing is ontstaat opnieuw een exportverplichting voor UWV voor arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor zover de arbeidsongeschiktheid voortvloeit uit een arbeidsongeval of beroepsziekte. Het Associatiebesluit bevat tevens handhavingmechanismen die nog nadere uitwerking behoeven.

1.2 Vraagstelling

UWV is gevraagd in de uitvoeringstoets de volgende vragen te beantwoorden:

In algemene zin is de vraag de consequenties in kaart te brengen mbt het opzeggen van het op 14 februari 1972 te Rabat ondertekende Algemeen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko (Trb. 1972, 34), en het op 3 november 1972 te Rabat ondertekende Administratief Akkoord betreffende de wijze van toepassing van het op 14 februari 1972 te Rabat ondertekende Algemeen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko (Trb. 1973, 130).

Specifieke door SZW geformuleerde vraagstelling:

1. Wat zijn de consequenties van beëindiging van het verdrag voor de controle van de rechtmatigheid van socialezekerheidsuitkeringen?
2. Wat zijn de mogelijke gevolgen voor de handhaving?
3. Wat zijn de effecten op de uitvoeringskosten, uitgesplitst naar implementatie en structurele effecten? Hierbij voor zover mogelijk rekening houdend met het toekomstige inwerkingtreden van het EU-Associatiebesluit. Ik verzoek u deze effecten te onderbouwen aan de hand van een specificatie van kosten.

UWV heeft op 26 maart 2012 in het kader van het verdragenproject een notitie aan SZW geschreven met daarin de consequenties van het opzeggen van verdragen, met name uitgewerkt voor Marokko en Turkije. Deze notitie is meegenomen als bron voor deze uitvoeringstoets.

2 Uitvoerbaarheid

2.1 Uitvoerbaarheid

Vraag SZW: Wat zijn de consequenties van beëindiging van het verdrag voor de controle van de rechtmatigheid van socialezekerheidsuitkeringen?

Omvang export

Voordat wordt ingegaan op de effecten van opzegging van het verdrag met Marokko is het goed inzicht te geven in de omvang van de export naar Marokko. Deze cijfers (over 2010) zijn eerder op ambtelijk niveau aan SZW geleverd en zijn nog niet officieel. In de loop van 2012 volgt de officiële publicatie van de exportcijfers naar alle landen, waarin ook de export naar Marokko is opgenomen. Overigens is de export naar Marokko al jaren dalende.

Aantallen uitkeringen Marokko (2010):

WAJONG	WAO	WAZ	WIA	ZW	TW
21	1155	11	34	1	440

Bedragen uitkeringen Marokko in €:

WAJONG	WAO	WAZ	WIA	ZW	TW
258.981,73	15.685.183,64	111.467,49	513.111,12		2.972.682,25 ¹

Consequenties beëindiging verdrag voor controle op rechtmatigheid

Ook voor UWV klanten in niet-verdragslanden is het besluit 'controlevoorschriften buitenland arbeidsongeschiktheidswetten 2006' van UWV van toepassing. Dit betekent dat klanten alsnog verplicht zijn om wijzigingen in de persoonlijke omstandigheden, arbeidsongeschiktheid en inkomen te melden (inlichtingenplicht). UWV zal ook jaarlijks de levensbewijzen blijven hanteren, en zonder teken van leven zal de uitkering worden gestopt. UWV zal door de opzegging van het verdrag primair de beslissingen baseren op gegevens die door de klant geleverd worden. De controle op de rechtmatigheid van de uitkeringen wordt moeilijker: UWV heeft in niet-verdragslanden beperkte informatiemogelijkheden om de juistheid van de door de klant opgegeven gegevens te controleren.

Gelet op de eerbiediging van bestaande rechten die uit het overgangsrecht voortvloeien heeft opzegging van het verdrag hoofdzakelijk gevolgen voor:

1. Personen die met een uitkering van UWV verhuizen na 31 december 2013. Zij hebben geen recht op export van hun uitkering. De bekendmaking van de opzegging zal wellicht tot extra exportaanvragen leiden.
2. Personen die na 31 december 2013 in Marokko wonen maar pas na die datum een aanvraag WAO/WIA indienen hebben geen recht op uitkering (verlate claim).
3. Met betrekking tot nieuwe aanvragen, geldt dat personen waarvoor na 31 december 2013 een medisch oordeel nodig is zullen in Nederland worden opgeroepen. UWV betaalt voor deze klanten de reis- en verblijfskosten. De ervaring leert echter dat klanten geen visum kunnen krijgen of verklaren (met document van een Marokkaanse arts) vanwege gezondheidsklachten niet naar Nederland te kunnen reizen. Zonder keuringsmogelijkheden in Marokko is het dan voor UWV onmogelijk medische keuring te verrichten en zullen claims met een procedurele

¹ Dit bedrag is zonder vakantietoeslag. In totaal zijn er in Marokko 975 WAO-uitkeringsgerechtigden. De gemiddelde toeslag is € 329,62. De hoogte van de toeslag varieert van € 1,96 tot € 1224,96 per maand (exclusief vakantietoeslag).

reden worden afgewezen omdat er onvoldoende informatie is om een beslissing op inhoudelijke gronden te kunnen afgeven.

4. Gezien het dalende bestand van AO-gerechtigden in Marokko, de eerdere herbeoordelingsoperatie in Marokko (waarbij het merendeel 80/100 werd beoordeeld) en het lage aantal WIA uitkeringen, is het verwachte aantal herbeoordelingen voor de komende jaren gering. Wanneer echter herbeoordeeld moet worden, moeten klanten hiervoor in Nederland worden opgeroepen. UWV betaalt voor deze klanten de reis- en verblijfkosten. Wanneer klanten geen visum kunnen krijgen of verklaren (met document van een Marokkaanse arts) vanwege gezondheidsklachten niet naar Nederland te kunnen reizen, vervallen de keuringsmogelijkheden.
5. Medische beoordelingen voor de SVB tbv de claimbeoordeling ANW/AKW kunnen niet meer door het CNNS onder aansturing van UWV plaatsvinden.
6. Het verkrijgen van informatie over inkomsten tbv herberekening van WGA-uitkeringen zal bemoeilijkt worden.
7. De functie van een Sociaal Attaché zal komen te vervallen zonder het verdrag als basis.

Gevolgen EU-associatiebesluit

De inwerkingtreding van een associatiebesluit tussen de EU en Marokko heeft gevolgen voor:

- a) Personen die een eerste claim ZW of WIA indienen: dan moet bij het medisch oordeel vastgesteld worden of de arbeidsongeschiktheid het gevolg is van een arbeidsongeval of beroepsziekte. Alleen dan is er recht op export van de uitkering.
- b) Klanten waarvoor een medisch oordeel nodig is. Onder het associatiebesluit is er de mogelijkheid om het medische oordeel voor klanten in het woonland te organiseren. De mogelijkheden van UWV om de klant zelf in Nederland op te roepen voor het medisch oordeel zijn groter dan onder het bilaterale verdrag.
- c) Personen die onder het bilaterale verdrag met Marokko een uitkering hadden die ook aan de definitie 'exportabele uitkering' van het associatiebesluit voldoen – vallen onder het associatiebesluit (arbeidsongeval of beroepsziekte). Hiervoor is een medisch oordeel en beslissing nodig of er sprake is van een arbeidsongeval of beroepsziekte teneinde de handhavingartikelen van het associatiebesluit te kunnen toepassen op deze klanten. Bij het vaststellen van criteria is er dan spanning tussen enerzijds de wens om in zoveel mogelijk gevallen te kunnen handhaven en anderzijds het uitgangspunt om de export te beperken. Ook ontwikkelingen met betrekking tot ILO-Conventie 121 kunnen daarbij een rol spelen. Om echter te kunnen bepalen of een dergelijke operatie rendabel is, is nader onderzoek nodig. Zo'n onderzoek is niet mogelijk binnen de gegeven termijn voor deze uitvoeringstoets.

Klanten die met terugwerkende kracht zeggen in Marokko te wonen en hun uitkering nog onder het bilaterale verdrag willen exporteren vallen onder de bepaling van het woonland. Deze bepaling heeft een flink grijs gebied. Er kan alleen sprake zijn van beëindiging van de uitkering indien betrokkene daadwerkelijk gaat *wonen* op het moment dat met het andere land op dat moment geen lopend verdrag bestaat. Het bepalen of de klant per 31 december 2013 in Marokko woonde is iets dat in voorkomende gevallen pas in 2014 beoordeeld kan worden. Vanaf 2014 zullen dus met terugwerkende kracht nog exporttoekenningen worden gedaan indien het wonen per 31-december 2013 vastgesteld wordt.

Eerbiedigende werking bestaat alleen voor bestaande uitkeringsrechten die op grond van het verdrag worden geëxporteerd. Er bestaat dus geen recht op export voor mensen die pas na de effectuering van de opzegging recht krijgen op een uitkering (verlate claims). Er moest dus op 31-12-2013 feitelijk recht op export van uitkering bestaan.

UWV zal op maximaal op drie momenten communiceren richting de Marokkaanse doelgroep met een combinatie van algemene voorlichting en brieven gericht op de persoonlijke situatie:

1. rond tijdstip aankondiging opzeggen verdrag (uiterlijk 1-7-2013)
2. rond tijdstip dat verdrag is vervallen (waarschijnlijk 1-1-2014)

3. rond tijdstip inwerkingtreding associatiebesluit (op zijn vroegst 1-1-2014)

2.2 Handhaafbaarheid

Vraag SZW: Wat zijn de mogelijke gevolgen voor de handhaving?

Na het vervallen van het verdrag resteert een beperkte juridische basis voor handhaving ten aanzien van de uitkeringsgerechtigden die op 31 december 2013 in Marokko wonen. De beschikbare instrumenten zijn:

- artikel 31a van het Administratief Akkoord (AA) blijft van toepassing. De administratieve en medische controle bij invaliditeit is geregeld in de artikelen 17 t/m 20 van het verdrag. Op basis daarvan is ook de samenwerking met de CNSS met betrekking tot medische controles gebaseerd. Deze artikelen vervallen met de opzegging van het verdrag. Artikel 31a is niet zozeer gericht op samenwerking als wel op de formele aspecten van identificatie en verificatie van documenten alsmede toegang tot de instanties en personen ter plekke. Ook de basis voor de activiteiten van de sociaal attaché is hier (lid 4) terug te vinden. Dit artikel biedt geen basis voor het ongewijzigd voortzetten van de samenwerking met de CNSS.

Het Internationaal Bureau Fraude (IBF) van UWV verricht de controles voor gerechtigden woonachtig in het buitenland. Daarnaast voert IBF vermogenscontroles uit voor gemeentes in het kader van de WWB. Op beide activiteiten heeft het wegvallen van het verdrag een behoorlijke impact.

Controles voor de WAO, WIA, Wajong, WAZ, ZW en TW (UWV gerechtigden)

De handhavingactiviteiten worden nu op basis van het verdrag verricht. Na opzegging van het verdrag blijft er een beperkte juridische basis over voor handhaving ten aanzien van uitkeringsgerechtigden die op 31 december 2013 in Marokko wonen. Dit betreft slechts formele aspecten van identificatie en verificatie van documenten, alsmede toegang tot instanties. In theorie kan UWV dergelijke onderzoeken uitvoeren.

Sinds 1999 maakt UWV/ IBF voor het uitvoeren van onderzoeken gebruik van de Sociaal Attaché in Marokko. Het verdwijnen van de Attaché heeft onvermijdelijk tot gevolg dat de bestaande werkwijze ook komt te vervallen. Verwachting is dat het aantal klanten zegt in Nederland te wonen, maar feitelijk in Marokko woont, zal stijgen. Dit geldt eveneens voor controle op het in leven zijn van klanten in Marokko (en Tunesië). Dit wordt deels ondervangen door een 'papieren' controle, namelijk het Levensbewijsformulier. Wanneer UWV echter twijfels heeft over de juistheid van de verklaring wordt het – zonder aanwezigheid van de Attaché, zeer lastig hierop te controleren.

Naast het wegvallen van de controles op bijverdienen etcetera, komt met het vervallen van het verdrag ook de bestaande werkwijze voor geneeskundige heronderzoeken, die nu via de CNSS in Marokko zelf worden uitgevoerd, te vervallen. In die gevallen dat de klant na een oproep daartoe met een verklaring aantoonde niet reisvaardig te zijn uit Marokko, is het door UWV zelf ter plekke uitvoeren van geneeskundig onderzoek niet mogelijk, daar de Marokkaanse wetgeving dit niet toestaat. Hierdoor komt ook deze controlemogelijkheid te vervallen.

Ook voor het opzetten en onderhouden van nationale contacten vervult de Attaché in Marokko en Tunesië een grote rol. Het verdwijnen van de Attaché doet ook deze netwerken teniet. De ervaring leert dat het hebben van een contactpersoon in het land zelf altijd beter werkt dan het onderhouden van contacten vanuit Nederland. Niet te verwaarlozen is daarnaast de preventieve werking van de Attaché en de controles die worden uitgevoerd.

Vermogenscontroles WWB voor gemeenten

UWV verricht voor gemeenten onderzoeken om vast te stellen of er sprake is van vermogen in het buitenland. Wij wijzen erop dat de vermogensonderzoeken in Marokko geen export van enige uitkering betreft, maar zuiver en alleen bestemd is om de rechtmatigheid van Nederlandse WWB uitkeringen te kunnen controleren.

In onderstaand overzicht wordt het aantal vermogenscontroles weergegeven dat IBF in de afgelopen drie jaar heeft uitgevoerd voor gemeenten. UWV kan en mag geen inlichtingen verstrekken over de mate van vermogen dat wordt getraceerd in Marokko. Deze informatie kan alleen worden verstrekt door de gemeenten. UWV wordt echter in veel gevallen geïnformeerd door gemeenten over de omvang van het geconstateerde vermogen. Daarom kunnen we aangeven dat het geconstateerde vermogen in Marokko de afgelopen drie jaar altijd van een behoorlijke omvang is geweest. Ook de vermogenscontroles worden verricht door de Sociaal Attaché.

Jaar	Totaal aantal vermogensonderzoeken	Waarvan in Marokko	%	Aantal onderzoeken vermogen getraceerd
2009	380	72	19%	28
2010	371	87	23%	37
2011	372	73	20%	24
Gemiddeld	374		20%	

Hoewel op kleinere schaal, verricht de Attaché in Marokko ook vermogensonderzoeken in Tunesie. Van januari 2006 tot november 2011 zijn er voor gemeenten 15 vermogensonderzoeken in Tunesie verricht.

Door het wegvallen van het verdrag is er geen juridische basis meer voor de uitvoering van vermogenscontroles. Het is dan aan de gemeenten om zelfstandig, al dan niet in enig samenwerkingsverband, alternatieven te vinden voor de controle op vermogen in Marokko.

Inwerkingtreding Associatiebesluit

De inwerkingtreding van een associatiebesluit tussen de EU en Marokko heeft gevolgen voor:

- Handhaving met betrekking tot nieuwe exportgevallen is in het associatiebesluit gedefinieerd, maar nog onvoldoende uitgewerkt. Het (concept) Associatiebesluit EU-Marokko kent een paragraaf over medische en administratieve controle. Deze paragraaf is alleen van toepassing op 'exportabele uitkeringen' en voor wat betreft UWV zijn dat alleen ZW- en WAO/WIA-uitkeringen in verband met arbeidsongevallen en beroepsziekten. Dit volgt uit artikel 6 lid 1 jo artikel 1 sub i van het besluit. Medewerking aan controle door Marokkaanse organen kan dus alleen maar afgedwongen worden als de uitkering het gevolg is van beroepsziekte of arbeidsongeval. Nu er in de meeste gevallen daarvan geen sprake zal zijn, zullen de handhavingmogelijkheden beperkt zijn tot wat artikel 31a van het Administratief Akkoord te bieden heeft.

2.3 Invoeringsdatum

UWV gaat uit van een invoeringsdatum – in dit geval inwerkingtreding van de opzegging van het verdrag – per 31 december 2013. Deze invoeringsdatum is haalbaar.

3 Uitvoeringskosten

Vraag SZW: Wat zijn de effecten op de uitvoeringskosten, uitgesplitst naar implementatie en structurele effecten? Hierbij voor zover mogelijk rekening houdend met het toekomstige inwerkingtreden van het EU-Associatiebesluit?

UWV heeft in het kader van deze uitvoeringstoets reeds nagedacht over de gevolgen van een EU-Associatiebesluit met Marokko. Hiervoor verwacht UWV in de toekomst een aparte uitvoeringstoets uit te brengen. De in deze uitvoeringstoets genoemde eenmalige en structurele kosten van het invoeren van een EU-Associatiebesluit zijn indicatief tot UWV de uitvoeringstoets over het EU-Associatiebesluit uitbrengt.

3.1 Eenmalige uitvoeringskosten

Enmalige extra uitvoeringskosten opzeggen verdrag

Verandering Uitkeren 2013	75.000 euro
Uitvoering Uitkeren 2013	180.000 euro
Uitvoering Uitkeren 2014	300.000 euro
K&S	11.000 euro
Handhaving	Geen
Bezwaar & beroep	Geen
Totaal	566.000 euro

Vanwege een opzegging van het verdrag zullen een aantal uitkeringsgerechtigden in 2013 alsnog de beslissing nemen om met export van hun uitkering naar Marokko te verhuizen of een claim in te dienen. UWV verwacht in 2013 meer aanvragen voor export van bestaande uitkeringen naar Marokko. Voor 2013 rekent UWV op een dubbele jaarproductie van 2012 en nog een halve jaarproductie in 2014. In 2013 kan er nog medisch gekeurd worden in Marokko, in 2014 moeten deze klanten in Nederland worden opgeroepen en beoordeeld.

Nu er niet ingegrepen wordt in de bestaande uitkeringen is er geen sprake van grote stromen bezwaarschriften. Niettemin zijn er wel aspecten die zullen leiden tot een toename van procedures. Deze aanname is mede gebaseerd op de ervaring dat men vanuit Marokko veel meer dan gemiddeld in bezwaar en beroep gaat tegen besluiten, waarbij men zich op allerlei verdragsbepalingen beroept. In het algemeen zal het procesrisico gemiddeld zijn maar dat doet niet af aan de capaciteit die het correct afhandelen van die zaken zal kosten. Te denken valt aan:

- een toename van het aantal verhuizingen/claims in de periode tussen de opzegging van het verdrag en de effectuering daarvan (tenminste 6 maanden).
- verlate claims waarbij men stelt dat het overgangsrecht wel van toepassing moet zijn
- een beroep op het overgangsrecht terwijl geen verhuizing naar Marokko aan UWV was doorgegeven of anderszins een verschil van mening over de woonplaats op 31 december 2013.

Het gaat daarbij om zeer bewerkelijke beroepszaken maar gelet op het, vermoedelijk, geringe aantal potentiële gevallen is er geen sprake van substantiële meerkosten voor Bezwaar en Beroep.

3.2 Structurele uitvoeringskosten

Structurele extra uitvoeringskosten opzeggen verdrag

Uitvoering	geen
Handhaving	geen
Totaal	0 euro

De populatie van het uitkeringenbestand met woonland Marokko daalt al enige jaren, als gevolg van minder claims/exportaanvragen en meer pensioneringen/overlijdens. Per 1-1-2014 zal UWV in Marokko rond de 1000 lopende WIA/WAO uitkeringen kennen. In 2013/2014 worden extra verhuizingen en claims verwacht, waardoor het lopende bestand per 1-1-2014 gestegen zal zijn tot 1100 lopende uitkeringen waarvan de rechten daarna worden geëerbiedigd. Ook in 2014 verwacht UWV nog een aantal claims toe te wijzen en verlate exportbeslissingen toe te kennen op basis van het dan al opgezegde verdrag, met als resultaat een omvang van het bestand per 1-1-2015 van 1100 klanten. Vanaf 2015 zal het lopende bestand dan afnemen.

Na 1-1-2014 zullen aanvragers claims indienen met de redenatie dat ze onder het oude verdrag horen te vallen, wat UWV zal moeten beoordelen. Het grootste deel van de verlate claims zal administratief afgehandeld kunnen worden, zonder sociaal medisch oordeel. Dit levert geen extra kosten op ten opzichte van de huidige uitvoering. Verlate aanvragen uit Marokko is de afgelopen jaren bij UWV/ Bijzonder Zaken een bekend fenomeen waar een apart proces voor is ingericht.

Het opzeggen van het verdrag met Marokko leidt dus in eerste instantie tot een verhoging van de uitkeringslasten inzake export naar Marokko. Pas op langere termijn zullen de uitkeringslasten dalen vanwege het ontbreken van nieuwe instroom en de gestage uitstroom door pensionering en overlijden die doorzet in de nabije toekomst.

Structurele extra uitvoeringskosten EU-associatieverdrag

Uitkeren	650.000 euro
Handhaving	Geen
Totaal	650.000 euro

De extra structurele kosten betreffen het oproepen en keuren van deze klanten in Nederland, inclusief de het oordeel (deels met behulp van externe expertise) of de arbeidsongeschiktheid het gevolg van een arbeidsongeval of beroepsziekte betreft. Deze beoordeling zal plaatsvinden bij 1^e claim en verzoek tot export van de uitkering naar Marokko.

Als gevolg van het associatiebesluit van de EU met Marokko in de toekomst, zal het aantal toekenningen minder worden als gevolg van de bepaling dat WIA en ZW alleen exportabel wordt als dit een arbeidsongeval of beroepsziekte betreft. In welke mate dat minder zal zijn is nog niet bekend, want UWV doet nu geen beoordeling of het een arbeidsongeval of beroepsziekte betreft. UWV zal in deze gevallen de klant naar Nederland moeten laten komen om de beroepsziekte of arbeidsongeval claim te beoordelen. Hiervoor wordt indien nodig expertise van het Centrum voor Beroepsziekten ingehuurd. Deze expertise kost 5.000 euro per geval en kunnen alleen in Nederland worden uitgevoerd, waardoor UWV ook de reis- en verblijfkosten van de klant zal betalen a 4.000 euro per geval. Ook zijn relatief vaak tolkdiensten noodzakelijk bij Marokkaanse klanten/claims.

4 Bijlage wetstechnische opmerkingen

Wetstechnische opmerkingen

Opzegging van het verdrag met Marokko leidt allereerst tot een aantal juridische consequenties. In artikel 39 van het verdrag met Marokko wordt geregeld dat na opzegging van het verdrag alle lopende uitkeringen (waaronder de Toeslagenwet valt) worden geëerbiedigd.

UWV heeft reeds aangegeven dat beëindiging van de Toeslagenwet zoals wordt voorgesteld in het Wetsvoorstel Herziening Export Kinderbijslag (nu in behandeling bij de Tweede Kamer) juridisch niet houdbaar is. SZW heeft aangegeven dat de in de Memorie van Toelichting opgenomen toevoeging dat 'deze afbouwregeling kan alleen worden toegepast voor zover het overgangsrecht zoals geformuleerd in de verdragen niet tot een verdergaande eerbiedigende werking noopt' hiervoor de benodigde uitweg biedt.